

T.C.
ANAYASA
1. Bölüm

Esas No: 2016/12937
Karar No: 2019/
Karar Tarihi: 10.12.2019

ANAYASA MAHKEMES N N 10/12/2019 TAR HL VE 2016/12937 SAYILI
KARARI (B REYSEL BA VURU)

(2709 S. K. m. 5, 13, 17, 34, 40) (2559 S. K. m. 2, 16) (6216 S. K. m. 50) (ANY. MAH. 19.04.2018 T. 2014/5218 E.) (ANY. MAH. 17.07.2014 T. 2013/293 E.) (ANY. MAH. 24.01.2018 T. 2014/6526 E.) (ANY. MAH. 15.10.2015 T. 2013/2659 E.) (ANY. MAH. 09.05.2018 T. 2014/15253 E.) (ANY. MAH. 13.07.2016 T. 2014/10459 E.) (ANY. MAH. 18.11.2015 T. 2013/6576 E.) (ANY. MAH. 17.07.2019 T. 2015/4206 E.) (ANY. MAH. 06.01.2015 T. 2013/3924 E.) (ANY. MAH. 13.04.2016 T. 2013/2482 E.) (ANY. MAH. 25.05.2017 T. 2014/920 E.) (ANY. MAH. 15.12.2015 T. 2013/9461 E.) (ANY. MAH. 16.09.2015 T. 2013/4668 E.) (ANY. MAH. 31.10.2019 T. 2015/9496 E.) (ANY. MAH. 18.07.2019 T. 2015/1737 E.) (ANY. MAH. 16.11.2017 T. 2014/788 E.) (ANY. MAH. 17.07.2018 T. 2014/15428 E.) (ANY. MAH. 30.11.2017 T. 2014/20411 E.) (ANY. MAH. 25.03.2015 T. 2013/2394 E.) (ANY. MAH. 18.09.2014 T. 2013/8463 E.) (ANT. MAH. 16.10.2014 T. 2013/5447 E.) (ANY. MAH. 02.07.2015 T. 2014/12166 E.) (ANY. MAH. 15.11.2018 T. 2015/271 E.) (ANY. MAH. 07.06.2018 T. 2014/8875 E.) (ANY. MAH. 07.11.2019 T. 2016/12506 E.)

RGT: 16.01.2020
RG NO: 31010

B R NC BÖLÜM

KARAR

BETÜL ÖZTÜRK GÜLHAN VE SILA KOÇ BA VURUSU

Ba vuru Numarası: 2016/12937

Karar Tarihi: 10/12/2019

Ba kan: Hasan Tahsin GÖKCAN

Üyeler: Burhan ÜSTÜN

Hicabi DURSUN

Kadir ÖZKAYA

Yusuf evki HAKYEMEZ

Raportör: Hüseyin MECEK

Ba vurucular: 1. Betül ÖZTÜRK GÜLHAN

2. Sıla KOÇ

Vekili: Av. Do ukan Tonguç CAN KURT

I. BA VURUNUN KONUSU

1. Ba vuru, Soma maden kazasım protesto etmek için yapılan gösteriye polis müdahalesine ili kin soru turmanın kovu turmaya yer olmadı ı kararıyla neticelenmesinin insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ı ile toplantı ve gösteri yürüyü  düzenleme hakkını ihlal etti i iddialarına ili kindir.

II. BA VURU SÜRECE

2. Ba vuru 14/7/2016 tarihinde yapılmı tır.

3. Ba vuru, ba vuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmu tur.

4. Komisyonca ba vurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmi tir.

5. Bölüm Ba kanı tarafından ba vurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmi tir.

6. Ba vuru belgelerinin bir rne i bilgi için Adalet Bakanlı ına (Bakanlık) gönderilmi tir. Bakanlık, görü bildirmemi tir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Ba vuru formu ve eklerinde ifade edildi i ekleyle ve Ulusal Yargı A ı Bili im Sistemi (UYAP) zerinden eri ilen soru turma dosyasındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde olaylar özetle öyledir:

A. Genel Olarak

8. Sırasıyla 1987 ve 1977 do umlu olan ba vurucu Sıla Uzunpınar ve Betül ztrk Gülhan, Soma'da meydana gelen maden kazasını protesto etmek için 14/5/2014 tarihinde Ankara Olgunlar Sokak'taki Madenci Anıtı önünde yapılacak basın açıklamasına katılmak üzere Güvenpark'ta toplanan kalabalı a katılmı tır. Polisin yaptı ı müdahalede biber gazına maruz kalan ba vurucular yaralanmı tır.

9. Olayla ilgili olarak Kızılay ve civarında yapılan gösterilerde yer alan 21 ki i hakkında soru turma aılmı tır. Emniyet Müdürlü , ba vurucular hakkında herhangi bir soru turma ba latılmadı ını belirtmi tir.

10. Ba vurucular vekilinin 5/9/2014 tarihinde Ankara Cumhuriyet Ba savcılı ına (Savcılık) suç ihbarında bulunması üzerine kolluk görevlileri hakkında 2014/119116 sayılı soru turma ba latılmı tır.

11. Savcılık 23/1/2015 tarihinde Ankara Emniyet Müdürlü ne u talimatları vermi tir:

"14/05/2014 tarihinde Güvenpark civarında polis tarafından toplumsal bir olaya müdahale yapılmı ı, yapılmı ise uyarı yapılmı yapılmadı ının tespiti ile buna ili kin tutanakların onaylı suretinin Ba savcılı ımıza gönderilmesi,

Olay tarihinde olay mahalline ili kin kurumunuzda kamera kaydı var ise buna ili kin

örnek ile olay mahallini gösterir di er kamu ve özel kurulu lara ait kamera kayıtlarının temin edilerek CD ortamında Ba savcılı ımıza gönderilmesi,

Mü tekiler Sıla UZUNPINAR ile Betül KORKUT ÖZTÜRK hakkında 2911 sayılı Yasa 'ya muhalefet etmekten soru turma yapılmı ise, buna ili kin evrakın onaylı örne inin Ba savcılı ımıza gönderilmesi,

Olay tarihinde olay mahallinde mü tekiler Sıla UZUNPINAR ile Betül KORKUT ÖZTÜRK'e yakın mesafeden kimyasal gaz sıkıan polis memurlarının tespit edilerek Ba savcılı ımıza bildirilmesi tespit edilemedi i takdirde, belirtilen bölgede gaz kapsülü sıkıan tüm polis memurlarının tespit edilerek açık kimliklerinin Ba savcılı ımıza bildirilmesi rica olunur.”

12. Olayla ilgili olarak 15/5/2014 günü saat 09.00'da birçok polis amir ve memuru tarafından tutanak tanzim edilmi tir. Ba vuruculara özgü bir bilgi içermeyen tutana ın Güvenpark'taki göstericilere yapılan müdahaleye ili kin "Güvenpark Havuzba ı" ba lıklı kısmı öyledir:

“Saat 18.35'de Güvenpark Havuz ba ında toplanarak sabahın erken saatlerinden itibaren eylemlerine devam eden, aralarında KESK, E itim-Sen, ÖDP, DGH, BDSP, TKP, HKP, SODAP, KALDIRAÇ, DEVR MC L SES LER, TES- SEND KASI, ANKARA TAB P ODASI, PART ZAN, ALINTER , GENÇ UMUT, CHP ÇANKAYA ve çe itli sivil toplum örgütleri ile uç grupların bulundu u, en önde üzerinde ' KAZASI DE L C NAYET / ÖLÜM HEP B ZE M B ZE M DÜ ER BE USTA / KAZASI DE L C NAYET' ibaresi yazılı pankart, arkasında da çe itli pankartlar arkasında gruplar olacak ekilde kortej olu turan, sayıları da tüm katılımlarla yakla ık (2500) ki iye ula an topluluk, Atatürk Bulvarı Akay Kav a ı istikametine do ru yolu araç trafi ine de kapatmak suretiyle 'BU DAHA BA LANGIÇ MÜCADELEYE DEVAM / HÜKÜMET ST FA / SOMANIN HESABI SORULACAK / KAT L DEVLET HESAP VERECEK / HIRSIZ KAT L AKP / Ç KAT L HIRSIZ AKP / SOMANIN ATE AKP'Y YAKACAK' ekinde sloganlar atarak yürüyü e geçmi tir.

Saat 18.50'da 'Hükümet stifa / Katil Devlet Hesap Verecek' ekinde sloganlar atarak ilimizin ana arterlerinden olan Atatürk Bulvarı üzerinden, araç trafi ini de kapatmak suretiyle kortej e li inde yürüyü lerine devam eden topluluk, Olgunlar Sokak Madenci Anıtı önüne intikal etmi tir.

Bir süre sonra toplulu un Atatürk Bulvarı Olgunlar Sokak kesimiinde Atatürk Bulvarını da araç trafi ine kapatmak suretiyle eylemlerine devam etti i esnada topluluk içerisinde beyaz zemin üzerine siyah yazıyla 'Kolektif ibaresi yazılı önlük giyili yakla ık (25) ki i yanlarında getirmi oldukları içinde kömür bulunan el arabası ile TBMM'ne yürümek üzere harekete geçmi lerdir. Ancak Atatürk Bulvarı üzerinde grubun TBMM'ne gitmesini engellemek ve istenmeyen olaylara sebebiyet vermemek amacıyla Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli tarafından kalkanlar vasıtasıyla barikat kurmak suretiyle grubun önü kesilmi ve görevlilerimiz tarafından grubun duyarak anlayabilece i ekilde gerekli ikazlar yapılmı tir.

Burada grup içerisinde [N.M.] isimli ahıs Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeline do ru ba ırmak suretiyle kı kırtıcı mahiyette çe itli açıklamalar yapmı , [O.K.] isimli ahıs Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli tarafından olu turulan barikatın üzerine do ru gelerek emniyet mensuplarına do ru kafa atacakmı gibi abanarak ve ba ırarak kı kırtıcı bir ekilde konu malar yapmı , ardından da emniyet mensuplarının üzerine do ru tükürmü , yine grup içerisinde [D.K.] isimli ahıs da Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeline do ru 'Katilsiniz O lum / Tayyibin Köpeklerisiniz' ekinde hakaret içerikli beyanlarda bulunmu tur.

Akabinde grup, ellerinde bulunan flama sopaları ile Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeline vurmak suretiyle saldırmaya ba lamı tir. Bunun üzerine grubun gerilemesine yetecek ve saldırılarını sonlandıracak ölçüde kısa süreli gaz kullanılmı tir.

Yapılan müdahalenin ardından geriye do ru çekilen grup, bir süre sonra Olgunlar Sokak Atatürk Bulvarı kesi iminde eylemlerine devam etmekte olan topluluktan da katılımlarla Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli tarafından Atatürk Bulvarı üzerinde kurulan barikata do ru tekrar yönelmeye ba lamı tır.

Saat 18.55'de eylemci grubun tamamının duyarak anlayabilece i eilde; 'Dikkat Dikkat Yolu Araç Trafi ine Kapatın Gruba Sesleniyorum. Yaptı ınız Eylem 2911 Sayılı Kanuna Aykırıdır. Yolu Trafi e Açınız. Aksi Takdirde Müdahale Edilerek Da ıtılacaksınız.' ekinde gerekli ikaz anonsları yapılmı tır.

Saat 19.00'da toplulu un yapılan tüm ikaz anonslarına ve ikaz sonrası da ılımları için beklenilmesine ra men herhangi bir da ılma e ilimi göstermeyerek yolu araç trafi ine kapatarak eylemlerini devam ettirdikleri esnada topluluk içerisinde bazı ahıslar Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeline do ru havai fi ek ile saldırmaya ba lamı , akabinde de topluluk içerisinde di er bazı ahıslar da daha önceden saldırı amaçlı hazırladıkları ta , sopa, havai fi ek, bilye ve soda i esi gibi materyalleri emniyet mensuplarına do ru atmak suretiyle saldırılarını artırarak devam ettirmişlerdir.

Bunun üzerine Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli tarafından toplulu un saldırılarını sonlandırmak, toplulu un da ılımasını sa layarak ilimizin ana arterlerinden Atatürk Bulvarı'nı araç trafi ine açmak amacıyla orantılı ve kademeli olarak tazyikli su ve gaz sıkılmak suretiyle toplulu a müdahale edilmeye ba lanmı tır. Yapılan müdahalenin ardından topluluk bir miktar geriye çekilmesine ra men da ılmamakta direnmeye devam etmi , bu esnada da topluluk içerisinde bazı ahıslar emniyet mensuplarına do ru ta , soda i esi, bilye vb. maddeler ile havai fi ek ile saldırılarına devam etmi tir. Bunun üzerine Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli tarafından müdahale edilmeye devam edilmi , bir süre sonra da toplulu un ara sokaklara da ılıması sa lanarak Atatürk Bulvarının araç trafi ine açılması sa lanabilmi tir.

Atatürk Bulvarı Olgunlar Sokak kesi iminde bulunan ve yapılan müdahale sonrası geriye çekilerek büyük oranda da ılan kitle içerisinde sayıları yakla ık (800) 'ü bulan ve aralarında SDP (Sosyalist Demokrasi Partisi), Ö renci Kolektifleri, Dev-Lis'in bulundu u marjinal gruplardan olu an topluluk Olgunlar Sokak'tan Me rutiyet Caddesine zaman zaman saldırılarını devam ettirmek suretiyle intikal etmi tir. Burada " KAZASI DE L C NAYET/SDP" ibareli bez pankart arkasında, çevreden topladıkları tahta perde, çöp kutusu vb. malzemelerle cadde üzerinde barikat kuran topluluk içerisinde yüzleri bez, gaz maskesi, motorcu kaskı, po u vb. ile kapalı olan ahıslar, Me rutiyet Caddesi Atatürk Bulvarı kesi iminde emniyet tedbiri alan Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeline do ru sapan kullanarak veya do rudan ta , soda i esi ve bilye gibi malzemelerle saldırmaya devam etmi , bu esnada da topluluk içerisinde ahıslar tarafından çok sayıda havai fi ek emniyet mensuplarına do ru atılmı tır.

Bunun üzerine yapılan saldırıları sonlandırarak Me rutiyet Caddesi üzerindeki saldırgan grubun da ılımını sa lamak amacıyla Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli tarafından orantılı ve kademeli olarak tazyikli su ve gaz kullanılmı tır.

Yapılan müdahalenin ardından saldırgan topluluk geriye do ru çekilmi , saldırılarını da devam ettirmek suretiyle ara sokaklara kaçmı tır. Akabinde söz konusu gruplar, zaman zaman bina aralarından ta , bilye, havai fi ek vb. cisimler atmak, ana arterler üzerinde tekrar toplandıktan sonra yapılan ikazları dinlemeyerek barikat kurmak suretiyle kanuna aykırı eylemlerini devam ettirmiş , ancak Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli marifetiyle orantılı olarak tazyikli su ve gaz kullanılarak da ılımları sa lanmı tır.

Bu esnada ise Güvenpark havuz ba ında sabah saatlerinden itibaren gerçekleştirilen kanuna aykırı eylemleri devam ettirmek amacıyla tekrar toplanan ve sayıları yakla ık (200) ki iyi bulan grup, bir süre beklendikten sonra görevlilerimiz tarafından tüm grubun

duyarak anlayabilece i ekilde 'Yaptıkları Eylemin Kanunsuz Oldu u, Eylemlerini Sonlandırarak Buradan Da ılmaları Gerekli i, Sabah Saatlerinden itibaren Eylemlerim Yapmalarına Ho görü Gösterildi i, Ancak Aralarında Günün Anlam ve Önemi istismar Etmek isteyen ahısların Oldu u, Bu Nedenle Artık Da ılmaları Gerekti i' yönünde pe pe e ikaz anonsları yapılmı tır.

Ancak yapılan ikazlara ra men eylemci grubun da ılmamakta ısrar etmesi üzerine, ahıslar Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personeli tarafından kalkanlar marifetiyle Kızılay AVM ve Ziya Gökalp Caddesi istikametine do ru süpürülmü tür. Kızılay AVM önünde sloganlar e li inde beklemeye devam eden grup, bir süre daha bekledikten sonra çe itli yönlelere da ılmı tır.

...

13. Çankaya İçe Emniyet Müdürlü ü Destek Büro Amirli i 4/2/2015 tarihli yazıyla 14/5/2014 günü Güvenpark içini ve civarını gösteren ANK-0278, ANK-0279, ANK-0280 ve ANK-0281 No.lu hareketli ve sabit 1-2-3 No.lu Kent Güvenlik Yönetim Sistemi (KGYS) kameraları bulunmakla birlikte kayıtların yaklaşık bir ay merkez ar iv veri tabanında tutulmasından dolayı geçmi e dönük kayıt elde edilemedi ini bildirmi tir.

14. Ankara Emniyet Müdürlü ü Muhabere Elektronik ube Müdürlü ü ise 3/2/2015 tarihli yazıyla ANK-281 No.lu hareketli kameraya ait görüntüleri iki CD olarak göndermi tir. Di er hareketli ve sabit kameraların görüntülerinin gönderilememe nedeni açıklanmamı tır.

15. Güvenpark civarındaki bazı i yerleri ve apartmanların güvenlik kameralarından bir görüntü elde edilemedi ine dair tutanaklar düzenlenmi tir.

16. Olay günü gaz kullanan 49 polis memurunun isim ve sicil numaralarının yazılı oldu u liste 9/2/2015 tarihinde Savcılı a sunulmu tur.

B. Ba vurucuların Raporları

17. Ba vurucular 14/5/2014 günü saat 20.00 civarında biber gazı sıkılması ikayetiyle Ulucanlar Devlet Hastanesinde muayene olmu tur. Muayene bilgileri öyledir:

i. Ba vurucu Sıla Uzunpınar'la ilgili adli raporda ki inin görme düzeyinin tam ve göz basıncının 14/16 oldu u, biyomikroskopik muayenede epitelyal (organ ve vücut yüzeylerini örten hücre tabakası) de i ikliklerin saptandı ı belirtilmi tir.

ii. Ba vurucu Betül Korkut'un adli raporunda göz kapaklarında hiperemi, koruyonktrusta hiperemi ve korneada epitelyal de i iklikler saptandı ı, görme düzeyleri tam/0,8 olarak de erlendirildi i, yüzde de yaygın epitelyal de i iklikler oldu u ifade edilmi tir.

iii. Ankara Adli Tıp ube Müdürlü ünün kesin raporlarına göre ba vuruculardaki bulgular, basit tıbbi müdahaleyle (BTM) giderilebilecek niteliktedir.

C. Kamera Görüntüleri Üzerinde Yaptırılan Bilirki i ncelemesi

18. Dosyada bulunan dört DVD üzerinde bilirki i incelemesi yaptırılmı tır. 5/6/2016 tarihli bilirki i raporunda yer alan görüntülerin Kızılay'ın farklı yerlerindeki gösterilere ili kin oldu u anla ılmı tır. Dosyaya ne ekilde girdi i tespit edilemeyen görüntülerin yer aldı ı bu DVD'ler bilirki i tarafından öyle tasniflendirilmi tir:

i. Üzerinde "STO SOMA PROTESTO EYLEM Güvenpark-Atatürk Bulvarı-Olgunlar Madenci Anıtı" yazılı DVD'nin Ankara Emniyet Müdürlü ü Foto Film ube Müdürlü ü tarafından kaydedilen 02.00.33 süreli videosu

ii. Üzerinde "14/5/2014 Fotofilm b. Soma Foto raflar" yazılı DVD'de be klasör içinde 529 foto raf

iii. Üzerinde "2015/1373-1" yazılı DVD'de de Kızılay Meydanı'nı gösteren üç hareketli MOBESE ile çekilmi 01.51.46 ve 01.53.31 süreli video kaydı

19. Raporda ba vurucuların görüntü kayıtlarından bahsedilmemi tir. Bilirki i raporunun tetkikinden u tespitlere ula ılmı tır:

i. İlk DVD'deki görüntülerin süreklilik arz etmedi i, kesik kesik çekimlerden meydana geldi i, güvenlik güçlerinin eylemcileri uyardı ı ancak göstericilerin protestoya devam etti i, buna kar ın görevlilerin biber gazı ve tazyikli su kullanarak göstericileri da ıtmaya çalı tı ı açıklanmı tır. Bu DVD'deki di er kayıtlar Güvenpark dı ında meydana gelen olaylara ili kindir.

ii. Foto raflar içinde Güvenpark'ta meydana gelen olaylarla ilgili bir foto raf bulunmamaktadır.

iii. Hareketli MOBESE kayıtlarında herhangi bir kriminal geli meye rastlanmamı tır.

iv. Bilirki i raporunun sonuç kısmında ise Güvenpark civarında göstericilerin uzun süre slogan atıp oturma eylemi yaptıkları, vatanda ların bölgeden rahatça gelip geçtikleri, bu sürede herhangi bir müdahaleyle kar ıla madıkları tespit edilmi tir. Raporun di er kısımlarında ise polis ve göstericiler arasında meydana gelen ıddet olaylarının geli imi açıklanmı tır.

D. Soru turma Neticesinde Verilen Karar

20. Savcılık 6/4/2016 tarihinde kovu turmasızlık kararı vermi tir. Kararın gerekçesinin ilgili kısımları öyledir:

"...

Ba savcılı ımızca yapılan soru turma kapsamında, olay tarih ve saatinde belirtilen alana ili kin temin edilen görüntü kayıtlarının 04/04/2016 tarihinde yaptırılan bilirki i incelemesinde mü tekiler Sıla UZUN PINAR ve Betül KORKUT ÖZTÜRK'ün kolluk görevlilerince veya herhangi bir kimse tarafından darp edildi ine ili kin görüntü tespit edilememi tir.

Ankara Emniyet Müdürlü ünün 23/02/2016 tarihli ... cevabi yazısında: 14/05/2014 günü çe itli sivil toplum örgütleri, siyasi parti, dernek, oda, sendika ve marjinal gruplar organizesinde 'Manisa li Soma İçesinde Meydana gelen Maden Faciası' ile ilgili olarak protesto amacıyla ilimiz Çankaya İçesi Atatürk Bulvarı, Güvenpark Havuz önü, Me rutiyet Caddesi, Olgunlar Sokak, Konur Sokak, Karanfil Sokak ile Ziya Gökalp Caddesi-Sa lık Sokak kesi iminde toplanan eylemci gruplar, çevreden topladıkları çöp kutusu, tahta ve demir parçaları vb. malzemeleri yı mak sureliyle yol üzerinde barikat kurduktan sonra barikatı ate e vererek ana arterleri araç ve yaya trafi ine kapatarak ardından eylemci grubun içlerinden bazı ahıslar tanınmamak için yüzlerini bez parçaları ile gizledikten sonra yapılan tüm ikazlara ra men da ılmayarak görevli bulunan emniyet mensupları ile araçlarına, akabinde de çevrede bulunan kamu ve özel mallara ta , sopa, soda i esi, sapan, bilye, havai fi ek vb. sert cisimlerle saldırmı lardır. Bunun üzerine yapılan ıddet içerikli kanma aykırı eylemi sonlandırarak kamu düzeninin ve güvenli inin yeniden tesis edilebilmesi amacıyla orantılı olarak tazyikli su ve gaz sıkılmak suretiyle eylemci gruplara müdahale edilmi tir. Bununla birlikte mü tekiler Sıla UZUN PINAR ve Betül KORKUT ÖZTÜRK isimli ahıslar hakkında olay tarihinde 2911 sayılı yasaya muhalefet etmek suçundan ubemizce herhangi bir i lem yapılmadı ı anla ılmı tır,"

eklinde bilgi verilmi tir.

Ba savcılı ımızca mü tekiler Sıla UZUNPINAR ve Betül KORKUT ÖZTÜRK vekilinin iddiaları ve dosya kapsamındaki deliller birlikte de erlendirildi inde 14/05/2014 tarihinde Kızılay bölgesinde 'Manisa li Soma İçesinde Meydana gelen Maden Faciasını protesto etmek' amacıyla toplanan eylemci grupların ana arterleri araç ile yaya trafi ine kapatmaları ve kolluk görevlilerince yapılan tüm ikazlara ra men da ılmayarak görevli bulunan kolluk görevlileri ile araçlarına ayrıca çevrelerinde bulunan kamu ve özel mülkiyeti konu mallara ta , sopa, soda i esi, sapan vb. sert cisimlerle saldırmaları üzerine, iddet içerikli kanuna aykırı eyleme dönü en gösteri ve yürüyü e kamu düzeni ve güvenli ini tesir etmek amacıyla kolluk güçlerinin biber gazı ve copla müdahalede bulunması sırasında mü tekinin basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ekilde yaralanmasında, TCK 256 maddesinde düzenlenen kolluk görevlilerinin zor kullanma sınırlarını a mak sureliyle kasten yaralama suçunun yasal unsurları olu madı ı anla ılmakla yasal unsurları olu mayan kasten yaralama suçundan 14/05/2014 tarihli gösteriye müdahale eden Ankara Emniyet Müd. Çevik Kuvvet übe Müdürlü ü personeli hakkında kamu adına KOVU TURMA YER OLMADI INA [karar verilmi tir.]”

21. Bu karara ba vurucular vekilince yapılan itiraz, Ankara 3. Sulh Ceza Hakimli ince kararın usul ve yasaya uygun oldu undan bahisle 1/6/2016 tarihinde reddedilmi tir.

22. 17/6/2016 tarihinde tebli edilen karara kar ı 14/7/2016 tarihinde bireysel ba vuruda bulunulmu tur.

IV. LG L HUKUK

23. Anayasa Mahkemesinin Özge Özgürengin (B. No: 2014/5218, 19/4/2018, §§ 22-38) ve Ali Ulvi Altunelli (B. No: 2014/11172, 12/6/2018, §§ 23-27, 29-45) kararlarında ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat ile Avrupa nsan Hakları Mahkemesi (A HM) uygulaması açıklanmı tir.

V. NCELEME VE GEREKÇE

24. Mahkemenin 10/12/2019 tarihinde yapmı oldu u toplantıda ba vuru incelenip gere i dü ünüldü:

A. nsan Haysiyetiyle Ba da mayan Muamele Yasa ının hlal Edildi ine li kin ddia

1. Ba vurucuların ddiaları

25. Ba vurucular;

i. Soma maden kazasında 301 madencinin ölümünü protesto etmek için Ankara Olgunlar Sokak'taki Madenci Anıtı önünde yapılacak basın açıklamasına katılmak üzere Güvenpark'ta toplanan ki ilere polisin gereksiz bir ekilde kimyasal gaz, tazyikli su ve plastik mermiyle müdahale etti ini, bir metreden daha yakın mesafeden sıkılan gaz nedeniyle yaralandıklarını,

ii. Savcılıkça alınan bilirki i raporunda kendilerine yönelik bir eylem tespit edilemedi i ifade edilmi ise de CD'nin 1.27.45 ila 1.27.53 sekiz saniyelik zaman diliminde gaz nedeniyle yürümekte zorlandıkları için birbirlerinin koluna girerek yürüyebildiklerine ili kin görüntünün göz ardı edildi ini,

iii. Savcılı ın talebi üzerine gönderilen MOBESE kayıtlarının olay öncesine ili kin oldu unu, olay anını gösteren kayıtların gönderilmedi ini, Emniyet Müdürlü ünün delilleri gizleme amacıyla bunu yaptı ını, kovu turmasızlık kararının gerekçesine de eksik bilgilerin sirayet etti ini,

iv. Kararda müdahalenin zor kullanma yetkisi kapsamında kaldırıldığı bildirilmi ise de merdivenlerde oturup beklediklerini, hiçbir iddet eylemine karşı mamalarına karşı polis saldırısına maruz kaldıklarını belirterek insan haysiyetiyle başda mayan muamele yasa ı ve bununla başlantılı olarak etkili başvuru hakkı ile toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ini öne sürmü lerdir.

2. De erlendirme

26. Anayasa'nın iddianın de erlendirilmesine esas alınacak olan 17. maddesinin ilgili kısımları ile 5. maddesi öyledir:

"Ki inin dokunulmazlı ı, maddi ve manevi varlı ı

Madde 17 - Herkes, ya ama, maddi ve manevi varlı ını koruma ve geli tirme hakkına sahiptir.

...

Kimseye i kence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle başda mayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.

...

Devletin temel amaç ve görevleri

Madde 5 - Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin ba ımsızlı ını ve bütünlü ünü, ülkenin bölünmezli ini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, ki ilerin ve toplumun refah, huzur ve mutlulu unu sa lamak; ki inin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle başda mayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlı ının geli mesi için gerekli artları hazırlamaya çalı maktır."

a. Uygulanabilirlik Yönünden

27. Başvuru konusu olayda ele alınması gereken ilk husus incelemenin hangi hak kapsamında yapılacağıdır. Biber gazına maruz kalmalarından ötürü başvurucuların göz ve yüzünde epitelyal de i iklik olu turan, basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek yaralanmanın kötü muamele yasa ının asgari e i ini geçip geçmedi i ele alınmalıdır.

28. Devletin bireyin maddi ve manevi varlı ını koruma ve geli tirme hakkına saygı gösterme yükümlülü ü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ekillerde ki ilerin fiziksel ve ruhsal açıdan zarar görmelerine neden olmamalarını gerektirir. Bu, devletin bireyin vücut ve ruh bütünlü üne saygı gösterme yükümlülü ünden kaynaklanan negatif ödevidir (Cezmi Demir ve di erleri, B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 81).

29. Kötü muamele olu turan her eylemin aynı zamanda bireylerin fiziksel ve/veya psikolojik bütünlü üne zarar vererek özel hayatına da menfi yansıması olacaktır. kence ve kötü muamele yasa ı ile özel hayata saygı hakkının bir parçası olarak fiziksel ve ruhsal bütünlü ün korunması hakkının Anayasa'nın aynı maddesinde yer verilmesi de bunun göstergesidir (Tuna Ayçiçek, B. No: 2014/6526, 24/1/2018, § 51).

30. Bir muamelenin Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında olabilmesi için asgari bir a ırlık derecesine ula mı olması gerekir. Bu asgari e ik, göreceli olup her olayın somut ko ulları dikkate alınarak de erlendirilmelidir. Bu kapsamda muamelenin süresi, bedensel ve ruhsal etkileri ile ma durun cinsiyeti, ya ı ve sa ılık durumu gibi

faktörler önem ta ır. Ayrıca muamelenin ardındaki saik ve amaç dikkate alınmalıdır. Muamelenin heyecanın yükseldi i ve duygu yo unlu unun oldu u bir anda meydana gelip gelmedi i de gözönünde bulundurulmalıdır (Cezmi Demir ve di erleri, § 83).

31. Ba vurucular yaralanmalarının gösterinin barı çıl niteli ini bozucu bir davranı ta bulunmadan Güvenpark'taki merdivenlerde oturdukları sırada, takriben bir metre mesafeden yüzlerine sıkılan biber gazından kaynaklandı ını öne sürmü tür.

32. Ba vurucuların darbedildiklerini öne sürdü ü yer, göstericilerin ve gazetecilerin bulundu u bir meydana dır. Burada maruz kalınan bir muamelenin üçüncü ki ilerin bulunmadı ı yerde gerçekle tirilenlere oranla insan onur ve haysiyetinde meydana getirebilece i zedelenmenin yo unluk ve derinli inde belirli derecede farklılı ın olu abilece i muhakkaktır. Anayasa Mahkemesi, kolluk görevlileri tarafından basit tıbbi müdahale ile giderilecek ekilde bir yaralanmanın meydana getirildi i Mustafa Rollas (B. No: 2014/7703, 2/2/2017), Arif Haldun Soygür (B. No: 2013/2659, 15/10/2015), Muhterem Turantaylak (B. No: 2014/15253,9/5/2018), Vedat orli ve Bilal orli, (B. No: 2014/10459, 13/7/2016), Zeki Bingöl (2) (B.No: 2013/6576, 18/11/2015), Erdal mreke (B. No: 2015/4206, 17/7/2019) ve Özge Özgürengin ba vurularını insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ı kapsamında incelemi tir.

33. Biber gazının herhangi bir araz bırakmamakla birlikte kimyasal tesiri yüzünden ba vurucularda olu turdu u acı -meydana gelen yaralanmanın basit tıbbi müdahaleyle giderilebilir nitelikte olması durumunda bile bundan ba ımsız olarak- ba vurucularda ilave bir korku ve elem duygusuna yol açabilecek mahiyettedir (aynı do rultudaki de erlendirme için bkz. Erdal mreke, § 43).

34. Yukarıda sıralanan bu hususlar, ba vurucuların maruz kaldıklarını öne sürdükleri biber gazıyla yapılan müdahale Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasındaki asgari e i in a ıldı ının göstergesi oldu undan insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ı kapsamında inceleme yapılmasına karar verilmi tir.

35. Ba vurucuların Anayasa'nın 40. maddesinde güvence altına alınan etkili ba vuru hakkının ihlal edildi ine ili kin iddiaları, insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ının etkili soru turma yükümlülü ü kapsamında de erlendirildi inden bu çerçevede inceleme yapılmı tır.

b. Kabul Edilebilirlik Yönünden

36. Açıkça dayanaktan yoksun olmadı ı ve kabul edilemezli ine karar verilmesini gerektirecek ba ka bir neden de bulunmadı ı anla ılan insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ının ihlal edildi ine ili kin iddianın kabul edilebilir oldu una karar verilmesi gerekir.

c. Esas Yönünden

i. nsan Haysiyetiyle Ba da mayan Muamele Yasa ının Maddi Boyutunun hlal Edildi ine li kin ddi

37. Anayasa Mahkemesi, toplantı ve gösteri sırasında kollu un güç kullanmasının kötü muamele yasa ını ihlal etti i iddialarına ili kin ilkeleri Özge Özgürengin (aynı kararda bkz. §§ 46-54) kararında açıkladı tır.

38. Ba vurucular, Soma maden kazasını protesto etmek için katıldıkları toplantı ve gösteri yürüyü ünün barı çıl niteli ini bozucu bir davranı ları olmamasına kar ın polis gereksiz yere bir metre mesafeden biber gazıyla yaptı ı müdahalenin insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ını ihlal etti ini öne sürmektedir.

39. Anayasa'nın 17. maddesi, bir yakalamayı gerçekle tirmek için güç kullanımını yasaklamamaktadır. Ki inin hareket özgürlü ünü kısıtlamak için uygulanan fiziksel iddet ekinde tanımlanabilecek güç kullanımı, ortaya çıkan tehlike bakımından kaçınılmaz ve gerekli olandan fazla olmamak kaydıyla kullanılabilir (Ali Rıza Özer ve di erleri [GK], B. No: 2013/3924, 6/1/2015, § 81; Ali Ulvi Altunelli, § 76).

40. Ba vurucuların dosyaya ibraz etti i doktor raporları ve sekiz saniyelik video kaydı iddiaların soru turma yapılmasını gerektirecek nitelikte tartı labilir oldu unu göstermektedir. O halde üzerinde durulması gereken en önemli nokta, kollu un müdahalesinin gerekli ve orantılı olup olmadığıdır.

41. Bir ki inin devletin gözetimi altında bulundu u bir zaman diliminde yaralandı ının tespiti halinde söz konusu yaralanmanın nasıl olu tu u hususunda makul bir açıklama getirme yükümlülü ü devlete aittir. Gözaltı gibi ki inin tamamıyla devletin gözetimi altında bulundu u hallerde oldu u kadar sıkı uygulanamayacak olmakla birlikte anılan ilke, güvenlik güçleri tarafından kordon altına alınan Güvenpark'ta meydana gelen bu vakada da geçerlidir (benzer yöndeki de erlendirme için bkz. Sinan I ık, B. No: 2013/2482, 13/4/2016, § 87; Ali Ulvi Altunelli, § 63).

42. Yapılan soru turma sonucunda ba vurucuların kollu un müdahalesi sonucunda yaralandı ı kabul edilmekle birlikte bunun zor kullanma yetkisine ili kin sınırın a ılması suçunun yasal unsurlarının olu umuna yeterli gelmedi i de erlendirilerek kovu turmasızlık kararı verilmi tir.

43. Ba vurucular Olgunlar Sokak'taki Madenci Anıtı'na çelenk bırakmak amacıyla olay günü Güvenpark'ta beklemediklerini ileri sürmü tür. Ba vurucuların Güvenpark'ta yaralandıkları, ibraz ettikleri CD'deki sekiz saniyelik görüntüden anla ılmaktadır. Bu durum Kızılay ve çevresinde iddet hareketlerinin meydana geldi i yerlere henüz intikal etmediklerini ve gösterinin barı çıl niteli ini bozmadıklarını ortaya koymaktadır.

44. Her ne kadar kollu un tanzim etti i tutanaklarda göstericilerden kaynaklanan bir kısmı vahim nitelikte iddet hareketinin meydana geldi i görülmekteyse de ba vurucuların bekledi i Güvenpark'ta meydana gelen iddet hareketine ili kin gerek kamera kayıtlarında gerekse tutanaklarda bir tespit bulunmamaktadır. Açıklanan nedenlerle Güvenpark'ta toplananlara yönelen kolluk müdahalesinin gereklili i, ne idari ne de yargısal mercilerce ortaya konulabilmi tir. Ba vurucular hakkında görevi yaptırmamak için direnme, 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyü leri Kanunu'na muhalefet suçundan açılmış bir soru turma da bulunmamaktadır.

45. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ının maddi boyutunun ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

ii. nsan Haysiyetiyle Ba da mayan Muamele Yasa ının Usul Boyutunun hlal Edildi ine li kin ddia

46. Ba vurucular katıldıkları toplantı ve gösteri yürüyü üne polisin biber gazıyla yaptı ı müdahaleden ötürü yaralanmaları hususunda etkisiz ve özensiz biçimde yürütülen ceza soru turmasından netice alamadıklarını ileri sürmü tür.

47. Toplantı ve gösteri sırasında kollu un güç kullanmasının kötü muamele yasa ını ihlal etti i iddialarına ili kin olarak Anayasa Mahkemesinin belirledi i ilkeler Özge Özgürengin (aynı kararda bkz. §§ 70-80) ba vurusunda açıklanmı tır.

48. Toplanma özgürlü ünün kullanımından kaynaklanan kamu düzenine yönelik tehditlerin gerçeklik de eri ta ıması halinde yetkili makamların bu tehditleri bertaraf edecek tedbirleri alabilecekleri kabul edilmelidir. Alınan tedbirler, durumun özelliklerine

ve gerekliliklerine göre de i iklik gösterebilir. Bu nedenle devletin bu konuda yapacağı düzenleme ve uygulamalarda belli bir takdir alanına sahip olmasının kabulü gerekir (Emetim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve di erleri, B. No: 2014/920, 25/5/2017, § 81).

49. Bu de erlendirmede bava vurucunun barı çıl olmasına ve bu sebeple müdahale edilmemesi gereken birisi olması halinde dahi müdahale anındaki panik ve karga adan etkilenmesinin mümkün oldu u gözetilmelidir. Bu tür durumlarda kolluk görevlilerinin kontrollü hareket etmesi ve müdahaleyi gerektiren durumu yaratan ki iler dı ndakilerin müdahaleden etkilenmemesi için gerekli tedbirleri alması gerekir. Ancak müdahalenin olu turdu u karga a ve panik ortamında bu tedbirlerin her zaman mutlak olarak uygulanmasının zorlu u da kabul edilmelidir (Ali Rıza Özer ve di erleri, § 94).

50. Görüldü ü üzere müdahalenin gereklilik ve oranlılık de erlendirmesinde genel olarak gösterinin barı çıl olup olmadığı, bilhassa bava vurucunun buna menfi yönde tesir eden bir tutum takınıp takınmadı ının belirlenmesi devletin negatif yükümlülü ü balamındaki kötü muamele yasa ının maddi boyutunun ihlal edilip edilmedi inin ele alınmasında anahtar role sahiptir. O halde savunulabilir ve makul düzeydeki kötü muamele iddialarında adli mercilere dü en görev, bu konudaki belirsizlikleri giderecek mahiyette etkili bir soru turma yürütmektir.

51. Kötü muamele iddiasıyla kar ıla an soru turma makamlarının olaydan haberdar olur olmaz resen ve derhal harekete geçerek olayı aydınlayabilecek ve sorumluların belirlenmesini sa layabilecek bütün delilleri tespit etmeleri gerekti i "Genel lkeler" kısmında açıklanmı tır.

52. Somut olayda biber gazı kullanılması sonucunda bava vurucuların yararlandı ının tespit edildi i adli raporların bir suretinin hekim tarafından kötü muamele iddialarını soru turmakla yetkili makama gönderilmemesi resen ve derhal soru turma yapılması ilkesine aykırı görülmü tür (aynı do rultudaki karar için bkz. Cengiz Kahraman ve Kenan Özyürek, B. No: 2013/8137, 20/4/2016, §§ 119-121). Soru turma, olaydan dört aya yakın bir süre sonra bava vurucuların ikayetleri üzerine ancak bala latılabilmemi tir.

53. Yetkililerce soru turma konusu olayın gerektirdi i tanık ifadeleri, söz konusu olaylarla ilgili olarak bilirki i incelemeleri gibi tüm kanıtların elde edilmesi için mümkün olan tedbirler alınmalıdır (Cezmi Demir ve di erleri, § 114; Turan Uytun ve Kevzer Uytun, B. No: 2013/9461, 15/12/2015, § 73). Buna kar ın soru turmanın etkilili ini sa layan en alt seviyedeki inceleme, her soru turmanın kendine özgü ko ullarına göre de i ir. Bu ko ullar, ilgili bütün olay ve olgular temelinde, soru turmanın pratik gerçekleri dikkate alınarak de erlendirilir. Bu nedenle soru turmanın etkilili i bakımından her olayda geçerli olmak üzere bir asgari soru turma i lemleri listesi veya benzeri bir asgari ölçüt belirlemek mümkün de ildir (Fahriye Erkek ve di erleri, B. No: 2013/4668, 16/9/2015, § 68).

54. Bava vurucuların ikayeti üzerine bala latılan soru turmada Savcılık tarafından olay yeri civarındaki MOBESE kayıtları, kamu kurumları ve i yerlerinin güvenlik kamerası kayıtlarının bulunup bulunmadı ı hususu ara tırılmı olmakla birlikte toplumsal olaylara müdahale araçları (TOMA) ve di er polis ta ıtlarında kamera kaydı yapılıp yapılmadı ı, basında yer alması kuvvetle muhtemel olaylara ili kin olarak basın yayın kurulu larında görüntü olup olmadığı nın tespiti için giri imde bulunulmamı tır.

55. Savcılı ın kamera görüntülerinin tespiti için verdi i talimat üzerine Çankaya İçe Emniyet Müdürlü ü Destek Büro Amirli ince, Güvenpark ve civarını gösteren dördü hareketli, üçü sabit KYGS kamerası bulundu u ancak bunların bir aylık ar ivde saklama süresi sona erdi inden kayıtların elde edilemedi i bildirilmi tir. Oysa Ankara Emniyet Müdürlü ü Muhabere Elektronik ube Müdürlü ü 281 No.lu hareketli kamera görüntülerini iki CD'ye kaydederek göndermi tir. Güvenpark'te bulunan yedi kameranın altısından herhangi bir kayıt elde edilememesinin nedeni Savcılıkça ara tırılmamı tır.

Soru turmadaki bu özensizlik, ayrıca soru turmanın ba ımsızlık ve tarafsızlı ı hususunda ba vurucularda ku ku olu masına ve ba vuru formunda bunu dillendirmelerine yol açmı tır.

56. Öte yandan o gün Kızılay'da meydana gelen gösterilere katılan toplam yirmi bir ki i hakkında görevi yaptırmamak için direnme ve 2911 sayılı Kanun'a muhalefet suçlarından soru turma ba latılmı tır. Bu soru turmada temin edilen kamera kayıtları ve di er delillerin incelenerek ba vuruculara yapılan müdahalenin ko ulları ara tırılmamı tır.

57. Ba vuruculardaki yaralanmaların polisin kullandı ı cebirden kaynaklandı ı somut olayda, güç kullanımının kaçınılmaz hale geldi ini ve kullanılan gücün orantılı oldu unu kanıtlamak kamu makamlarına aittir (Ali Ulvi Altunelli, §63). Kamu makamlarının bu yükümlülü ü olay yerini gören kamuya ve özel ki ilere ait ev ve i yerleri, MOBESE, KYGS kayıtları ile TOMA'da bulunan video ve görüntü kayıtlarının saklanması için gerekli tedbirleri almasını gerektirmektedir. Bundan imtina edilmesi toplumsal olaylarda yaralanan göstericilere yapılan müdahalenin gerekli ve orantılılı ım makul bir ekilde açıklama yükümlülü ünü ortadan kaldırmayacaktır (aynı do rultudaki de erlendirme için bkz. Hasan Fırat [GK], B. No: 2015/9496, 31/10/2019, § 74).

58. Kovu turmasızlık kararına dayanak yapılan tutana ın "Güvenpark Havuzba ı" ba lıklı kısmında ba vurucuların bulundu u Güvenpark içinde vuku bulan, göstericilerden kaynaklanan bir iddet hareketinden bahsedilmemektedir. Bahsedilen iddet hareketleri daha çok Olgunlar Sokak ile Atatürk Bulvarı'nın kesi ti i yerlerde meydana gelmi tır.

59. Ba vuruculara hangi kolluk görevlisi veya görevlilerinin biber gazı sıktı ı sorusunun cevabının bulunması için de yeterli özen ve çaba gösterilmemi tir. üphelilerin beyanları özünde savunmaya ili kin olmakla birlikte bunların aynı zamanda -ikrar vb. bir durum bulunmaması halinde dahi- kanıt unsuru olarak kullanılmasını kısıtlayan bir düzenleme bulunmamaktadır. Kovu turmasızlık kararında üphelilerin Ankara Emniyet Müdürlü ü Çevik Kuvvet ube Müdürlü ü personelleri biçiminde, anonim olarak adlandırılması da bunu teyit etmektedir (benzer yöndeki de erlendirme için bkz. Ali Çerkezo lu ve Di erleri, B. No: 2015/1737, §§ 56, 57).

60. Kamu görevlileri tarafından yapıldı ı ileri sürülen kötü muamele iddialarına ili kin olarak yürütülen soru turmanın etkilili i için soru turmadan sorumlu ve tetkikleri yapan ki ilerin olaylara karı an ki ilerden yalnızca hiyerar ik ya da kurumsal olarak ba ımsız olması yeterli de ildir. Aynı zamanda soru turmanın uygulamadaki ba ımsızlı ının ve tarafsızlı ının da sa lanması gerekmektedir. Ba ka bir ifadeyle anılan ilke, soru turmanın hem hukuki hem de fiili olarak tarafsızlı ının ve ba ımsızlı ının sa lanmı olmasını gerektirir. Kararın gerekçesinde yalnız olayın potansiyel üphelileri tarafından düzenlenen olay tutana ına dayanılmı tır. Mü tekilerin (ba vurucular) iddialarıyla soru turmada yapılan bazı i lemler özetlendikten sonra özellikle de erlendirme kısmının çatısını olu turan, do rulu u ba ka delillerle desteklenmeyen olay tutana ının tek ba ına karara esas alınmasının tarafsız ve ba ımsız soru turma ilkelerine aykırılık olu turdu u anla ılmaktadır (aynı yöndeki de erlendirme için bkz. Süleyman Göksel Yerdut [GK], B. No: 2014/788, 16/11/2017, § 61; Ali Çerkezo lu ve di erleri, § 66; Elasan Fırat, § 76).

61. Son olarak soru turmada elde edilen delillerin isabetli biçimde analiz edilip edilmedi i konusu ele alınacaktır.

62. Topladı ı delillerle soru turmanın çatısını biçimlendirme rolüne sahip savcının neticeye ula ırken nesnel bakı açısıyla ve diyalektik bir metotla analiz yapması gerekmektedir. Kızılay civarında farklı yerlerdeki göstericilerin tamamının aynı düzeyde iddet hareketinde bulunarak gösterinin barı çıl niteli ini zedeledi i varsayımından yola çıkıldı ı izlenimini verecek ekilde ba vurucuların içinde bulundu u öznel durumları dikkate alınmamı tır. Öyle ki gereklilik ve oranlılık testinde farklı yerlerde, farklı üpheliler tarafından yapılan müdahalelerin aynı ko ullarda gerçekleşti i hipoteziyle ayrı

bir de erlendirmede bulunulmadan kollu un tek tarafı olarak tanzim etti i olay tutana nda yapılan tespitlerden yola çıkılarak sonuca ula ılmı tır.

63. Öte yandan üzerinde bilirki i incelemesi yaptırılan görüntü kayıtlarında polisin do rudan fiziksel bir müdahalesinin bulunmadı ının de erlendirilmesi, görüntü kayıtlarının olayın gerçekle ti i zaman diliminin bütününe kapsayan bir mekanda vuku buldu u ekinde bir varsayıma dayalıdır. Bu varsayım, buna dayanılarak varılan sonucun sa lam temellere dayandı ının kabul edilmesini güçle tirmektedir (benzer yöndeki de erlendirme için bkz. Erdal mre, § 69). Kamu makamlarının temin edip saklamakla yükümlü oldu u kamera görüntülerinin eksik toplanmasının ba vurucuların aleyhine yorumlanarak bu yönde bir kayıt bulunmamasının kovu turmasızlık kararına gerekçe yapılmasının rasyonel bir yöntem oldu u söylenemez.

64. Soru turma mercii tarafından olayın sebebini aydınlatmak için atılması gerekli adımların eksik bırakıldı ım ve soru turmanın özenle yürütülmedi ini gösteren yukarıda sıralanan bu tespitler, kötü muamele iddiasının gerçekle me ko ullarının tespit edilememesine neden olmu tur.

65. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ının usul boyutunun ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

B. Toplantı ve Gösteri Yürüyü ü Düzenleme Hakkının hlal Edildi ine li kin ddi

1. Ba vurucuların ddi

66. Ba vurucular, Soma'da meydana gelen maden kazasını protesto etmek için katıldıkları gösterinin kolluk kuvvetlerince iddet kullanılmak suretiyle da ıtılmasının toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkını ihlal etti ini ileri sürmü tür.

2. De erlendirme

67. Anayasa'nın iddianın de erlendirilmesinde dayanak alınacak olan 34. maddesi öyledir:

"Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkı

Madde 34 - Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyü ü hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç i lenmesinin önlenmesi, genel sa lı ın ve genel ahlakın veya ba kalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak ekil, art ve usuller kanunda gösterilir."

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

68. Açıkça dayanaktan yoksun olmadı ı ve kabul edilemezli ine karar verilmesini gerektirecek ba ka bir neden de bulunmadı ı anla ılan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine ili kin iddianın kabul edilebilir oldu una karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Müdahalenin Yarlı ı

69. Ba vurucuların katıldığı toplantının zor kullanılarak dağıtılmasının bu hakka yönelik bir müdahale teşkil ettiğini kabul edilmelidir.

ii. Müdahalenin ihlal Olunmuş Olunmadığı

70. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşulları tam olarak karşılamadığı müddetçe Anayasa'nın 34. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

“Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması

Madde 13 - Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

71. Sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düzen, kanunlar tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanma, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyet'in gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama koşullarına uygun olup olmadığının belirlenmesi gerekir.

(1) Kanunilik

72. 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 2. ve 16. maddelerinde yer alan düzenlemelerin kanunla sınırlama ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır.

(2) Mevzu Amaç

73. Başvuruculara yürüyüş sırasında müdahale edilmesinin Anayasa'nın 34. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sebeplerden kamu düzeninin korunmasına yönelik önlemlerin bir parçası olduğu ve mevzu bir amaç taşıdığı sonucuna varılmıştır.

(3) Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygunluk

(a) Genel İlkeler

(i) Demokratik Toplumda Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkının Önemi

74. Anayasa Mahkemesi demokratik toplum düzeninin gerekleri ifadesinden ne anlaşılması gerektiğini daha önce pek çok kez açıklamıştır. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı, demokratik toplumun en temel değerleri arasında yer almakta olup bireylerin ortak fikirlerini birlikte savunmak ve bakalarına duyurmak için bir araya gelebilme imkanını korumayı amaçlamaktadır. Kolektif bir şekilde kullanılan ve düşüncelerini ifade etmek isteyen kişilere karşı uygulanan yöntemlerle düşüncelerini açıklama imkanı veren bu hak, çoğulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı düşüncelerin ortaya çıkması, korunması ve yayılmasını güvence altına almaktadır (Ferhat Üstündağ, B. No: 2014/15428, 17/7/2018, § 40; Dilan Ögüz Canan [GK], B. No: 2014/20411, 30/11/2017, § 36; Ali Rıza Özer ve diğ. erleri, § 115; Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğ. erleri, § 79; Osman Erbil, B. No: 2013/2394,25/3/2015, § 45).

75. Bu hak, ifade özgürlüğünün özel bir biçimidir. Anayasal haklar içinde kendine has özerk rolünün ve özel uygulama alanının varlığına rağmen toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı aynı zamanda ifade özgürlüğünün içinde değerlendirilmelidir. İfade özgürlüğünün demokratik ve çoğulcu bir toplumdaki önemi, toplantı ve gösteri yürüyüşü

düzenleme hakkı için de geçerlidir (Dilan Ögüz Canan, § 34; Ali Rıza Özer ve di erleri, § 115; Osman Erbil, §§ 31,45; E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve di erleri, § 72; Gül ah Öztürk ve di erleri, B. No: 2013/3936, 17/2/2016, § 66; Ömer Faruk Akyüz, B. No: 2015/9247, 4/4/2018, § 52). Sonuç olarak toplumsal ve siyasal ço ulculu u sa lamak, her türlü dü üncenin barı çıl bir ekilde ve serbestçe ifadesine ba lıdır (Dilan Ögüz Canan, § 35; Ömer Faruk Akyüz, § 55).

(ii) Müdahalenin Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygun Olması

76. Buna göre toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkına yapılan bir müdahale zorunlu bir toplumsal ihtiyacı kar ılamıyorsa (bazı farklılıklarla birlikte toplantı hakkı ba lamında bkz. Dilan Ögüz Canan § 32; sendika hakkı ba lamında bkz. E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve di erleri, § 73; Tayfun Cengiz, B. No: 2013/8463, 18/9/2014, § 56; Adalet Mehtap Buluryer, B. No: 2013/5447, 16/10/2014, §§ 103-105; grev hakkı ba lamında bkz. Kristal- Sendikası [GK], B. No: 2014/12166, 2/7/2015, § 70) ya da zorunlu bir toplumsal ihtiyacı kar ılamakla birlikte orantılı de ilse (bazı farklılıklarla birlikte toplantı hakkı ba lamında bkz. Dilan Ögüz Canan §§ 33, 56; sendika hakkı ba lamında bkz. E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve di erleri, § 74) demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun bir müdahale olarak de erlendirilemez.

(iii) Barı çıl Toplanma Hakkı

77. Anayasa'nın 34. maddesi; fikirlerin silahsız ve saldırsız, ba ka bir ifade ile barı çıl bir ekilde ortaya konulabilmesi için toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkını güvence altına almı tır. Dolayısıyla toplantı hakkının amacı, iddete ba vurmamayan ve fikirlerini barı çıl bir ekilde ortaya koyan bireylerin haklarının korunmasıdır. Demokratik bir toplumda, mevcut düzene itiraz eden ve barı çıl yöntemlerle de i tirilmesi ve gerçeğe tirilmesi savunulan siyasi fikirlerin toplantı özgürlü ü ve di er yasal araçlarla kendisini ifade edebilme imkanı sunulmalıdır. iddet kullanma niyetinde olan ki ilerin katıldı ı veya düzenledi i gösteriler barı çıl toplanma kavramı dı ndadır. Dolayısıyla toplantı hakkının amacı, iddete karı mayan ve fikirlerini barı çıl bir ekilde ortaya koyan bireylerin haklarının korunmasıdır (Dilan Ögüz Canan, § 37; Ali Rıza Özer ve di erleri, §§ 117,118; E itim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve di erleri, § 80; Osman Erbil, § 47; Gül ah Öztürk ve di erleri, §§ 67, 68; Ömer Faruk Akyüz, § 54). Barı çıl amaçlarla bir araya gelmi ki ilerin toplantı hakkını kullanırken kamu düzeni açısından tehlike olu turmaması ve iddet içermeyen davranı larına devletin sabır ve ho görü göstermesi ço ulcu demokrasinin gere idir (Dilan Ögüz Canan, § 36; Osman Erbil, § 54).

78. Barı çıl ekilde toplanan ki ilere yapılan müdahalelerin demokratik toplumda kamu düzeninin korunması açısından gerekli oldu unun, müdahalenin kamu düzeninin bozulması veya bozulma tehlikesinin ortaya çıkması sebebiyle yapıldı ının veya katılımcıların bu anayasal haklarını kullanırlarken sahip oldukları hak ve özgürlüklerin gerektirdi i ödev ve sorumluluklara uygun davranmadıklarının yetkili mercilerce (polis raporlarında, iddianamelerde veya derece mahkemelerinin gerekçelerinde) gösterilmesi gerekir (Dilan Ögüz Canan, § 53).

(b) İkelerin Olaya Uygulanması

79. Anayasa Mahkemesi önündeki mesele, Soma maden kazasını protesto etmek için Olgunlar Sokak'taki Madenci Anıtı önünde bulu mak üzere Güvenpark'ta bekleyen grup içinde yer alan ba vuruculara kolluk güçleri tarafından biber gazı sıkılmak suretiyle gösterinin da ıtılmasının demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olup olmadı ının belirlenmesidir.

80. Barı çıl toplantılara müdahalelerde yetkili merciler tarafından müdahalenin haklılı ının kamu düzeninin bozulması veya bozulma tehlikesinin ortaya çıkması sebebiyle yapıldı ının veya katılımcıların sahip oldukları hak ve özgürlüklerin gerektirdi i ödev ve

sorumluluklara uygun davranmadıklarının idarece ortaya konulması gerektiğinden (Sevinç Hocaoğulları, B. No: 2015/271, 15/11/2018, § 46) dosya içeriğinde yer alan ve idarece düzenlenen tutanaklar, kolluk görevlilerinin ifadeleri ve kovuşturmaya yer olmadığına dair karar çerçevesinde değerlendirilmelidir.

81. Hiçbir hak ve özgürlüğün sınırsız kullanılması düşünülemeyeceğinden toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı için de kötüye kullanımları önlemek ve kamu düzenini sağlamak amacıyla sınırlamalar öngörülmesi kaçınılmazdır. Çizilen bu sınırlar, hem kolluk görevlilerini disiplin altına alıcı hem de bu sınırlara riayet etmeyen göstericileri dı layıcı bir özellik taşımaktadır. Bir hakkın mevzuatta düzenlenmesi dahi değil bu hakka bazı sınırların getirilmesi gerektiğini gösteren bir olgudur. Toplumsal olaylarda bireylerin kendilerini bu sınırlar içindeki konumlandıkları yerin tespit edilmesi de ölçülülük değerlendirilmesinde dikkate alınmalıdır. Öte yandan bireylerin ifade hürriyetlerini kolektif olarak kullanmalarının farklı bir görünümü olan toplantı ve gösterilere yapılan müdahaleler, kamu otoritesinin baskısını derinleştirme düzeneğine dönük temel hak ve özgürlükleri zedeleyici bir karakter sergilememelidir. Gösterilere orantısız olarak yapılan şiddetli müdahalelerin de hakların kullanılması konusunda caydırıcı potansiyele sahip olduğu ifade edilmelidir (Ali Ulvi Altunelli, § 103).

82. Baş vurucuların da içinde bulunduğu sivil toplum kuruluşlarının yer aldığı gösteriyle bu kişilerin Soma maden kazasında işçilerin ölüm, yaralanma ve maden ocağında mahsur kalmalarını protesto etmek amacıyla muhalif fikirlerini kolektif biçimde ifade etme çabası demokratik bir toplumda saygı ile karşılanmalıdır. Dolayısıyla kamuya açık alanda düzenlenen gösteriler, günlük yaşam düzenini belirli bir derecede bozmakla birlikte bu gibi durumlarda kamu makamlarından daha hoşgörülü bir tutum takınması beklenmektedir. Aynı zamanda devletin sokaktaki yüzünü temsil eden kolluğun güç kullanımında özellikle daha dikkatli ve profesyonel davranması icap etmektedir (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. Muhterem Turantaylak, § 51).

83. 13/5/2014 tarihinde Soma'da özel bir şirketin işlettiği maden ocağında 301 kişinin ölümü ve birçok madencinin de yaralanmasıyla neticelenen kazayla ilgili olarak Hükümetin özelleştirme politikasını, maden ocaklarındaki elverişsiz çalışma koşullarını ve denetimlerdeki ihmalleri dile getirmek, bu konularda kamuoyunu oluşturmaya çalışarak sembolik önemi olan Ankara Olgunlar Sokaktaki Madenci Anıtı önünde toplanma kararı verilmiştir. Kazadan bir gün sonra, olay henüz gündemdeki sıcaklığını koruduğunda sırada sivil toplum kuruluşlarının ve toplumun değişik kesimlerinin kazanın bu kadar çok kişinin ölüm ve yaralanmasıyla sonuçlanmasını protesto etmek istemesi çok olumlu demokratik sistemde olan bir kabul edilmelidir.

84. Emniyet Müdürlüğünün fevcesinden anlaşılacağı üzere 14/5/2014 Çaramba günü gece saatlerinden itibaren Manisa Soma Kömür işletmelerinde meydana gelen patlamada birçok kişinin hayatını kaybetmesinin ve madende mahsur kalmasının sosyal paylaşım sitelerinde paylaşılması ve basında haber yapılması üzerine çeşitli sivil toplum kuruluşu mensupları ve vatandaşlar Güvenpark havuz önüne gelerek toplanmaya başlamıştır. Tutanaklar ve fevcesedeki bilgilere göre Akay Kavay, Olgunlar Sokak, Mehmetçik Caddesi, Karanfil Sokak, Konur Sokak civarında toplanan gruplardan bazı kişilerin toplantının barışçıl niteliğini bozucu şekilde polise saldırması üzerine kolluk tarafından güç kullanılarak göstericiler dağıtılmıştır.

85. Ancak baş vurucuların bulunduğu Güvenpark havuz başını gösteren KYGS kayıtlarında şiddet hareketlerinin orada meydana geldiğini gösteren bir unsur bulunmamaktadır. Polisin yine de buradaki gruba dağılımları konusunda ihtar yaptığı kayıtlardan anlaşılmaktadır. Güvenpark'ın içinde toplanan göstericilerin kolluk kuvvetlerine, kamu binalarına ya da özel ev ve iş yerlerine saldırdıklarını ortaya koyan bir görüntü tespit edilmemesine karşın olay yerindeki göstericiler arasında yer alan baş vurucuların gösterileri biber gazı, basınçlı su ve süpürme yöntemi kullanılarak sonlandırılmıştır.

86. Ba vurucuların ödev ve sorumluluklarına aykırı davrandıkları, kendilerinin bizzat iddete ba vurdukları ya da bu haklarını barı çıl kullanmadıkları yönünde dosyada bir tespit bulunmamaktadır. Yetkili mercilerin müdahalenin kamu düzeninin bozulması ya da bozulma tehlikesi oldu unu ikna edici surette ortaya koyması gereklidir. Somut olayda, ba vurucuların eylemlerinin kamu düzeninin bozulmasına yol açtı ı ya da bozulma tehlikesi do urdu u idarece ortaya konulamamı tır.

87. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 34.maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi ine karar verilmesi gerekir.

C. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

88. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı ve (2) numaralı fıkrası öyledir.

"(1) Esas inceleme sonunda, ba vurucunun hakkının ihlal edildi ine ya da edilmedi ine karar verilir. hlal kararı verilmesi halinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmı sa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hallerde ba vurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladı ı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak ekinde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

89. Ba vurucular ihlalin tespit edilmesini istemi ve ayrı ayrı 20.000 TL tazminat talebinde bulunmu tur.

90. Anayasa Mahkemesinin Mehmet Do an kararında ihlal sonucuna varıldı ında ihlalin nasıl ortadan kaldırılaca ı hususunda genel ilkeler belirlenmi tir (B. No: 2014/8875, 7/6/2018, [GK]). Mahkeme di er bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da de inmi ve bu durumun ihlalin devamı anlamına gelece i gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanaca ına da i aret etmi tir (Aligül Alkaya ve di erleri, B. No: 2016/12506,7/11/2019).

91. Bireysel ba vuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildi ine karar verildi i takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldı ından söz edilebilmesi için temel kural mümkün oldu unca eski hale getirmenin, yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sa lanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kayna ı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya i lemin ve bunların yol açtı ı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep oldu u maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu ba lamda uygun görülen di er tedbirlerin alınması gerekmektedir (Mehmet Do an, §§ 55, 57).

92. ncelenen ba vuruda Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan insan haysiyetiyle ba da mayan muamele yasa ının maddi ve usul boyutu ile Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyü ü düzenleme hakkının ihlal edildi i sonucuna varılmı tır. Dolayısıyla ihlalin toplantı ve gösteri yürüyü üne yapılan müdahaleden ötürü ba vurucunun yaralanması ve bu konuda etkili bir soru turma yürütülmemesinden kaynaklandı ı anla ılmaktadır.

93. hlalin yargısal karardan kaynaklandı ı durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi çtüzü ü'nün 79. maddesinin 1 numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca, ihlalin ve sonuçlarının ortadan

kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmedebilir (Mehmet Doğan, §§ 58-59; Aliğül Alkaya ve diğerleri, §§ 57-59, 66-67).

94. Lakin olayın üzerinden geçen zaman da dikkate alındığında bu aşamadan sonra delillerin toplanması ve faillerin tespitindeki güçlük nedeniyle yeniden soruşturma yapılmasında fayda görülmemiştir (aynı yöndeki diğerlemler için bkz. Hasan Fırat, § 90).

95. Öte yandan somut olayda ihlalin tespit edilmesinin başvurucuların uğradığı zararların giderilmesi bakımından yetersiz kalacağı açıktır. Dolayısıyla eski hale getirme kuralı çerçevesinde ihlalin bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılabilmesi için kötü muamele yasağı ve toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılamak üzere başvuruculara ayrı ayrı net 20.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

96. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 239,50 TL harç ve 2.475 TL vekalet ücretinden oluşan toplam 2.714,50 TL yargılama giderinin başvuruculara mütekerken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. İnsan haysiyetiyle başvuruda mayan muamele yasağının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

2. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. 1. Anayasa'nın 17. maddesinin üçüncü fıkrasında güvence altına alınan insan haysiyetiyle başvuruda mayan muamele yasağının maddi ve usul boyutunun İHLAL EDİLDİĞİNE,

2. Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 20.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE,

D. 239,50 TL harç ve 2.475 TL vekalet ücretinden oluşan toplam 2.714,50 TL yargılama giderinin BAŞVURUCULARA MÜTEKERKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığı'na başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması halinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığı'na GÖNDERİLMESİNE 10/12/2019 tarihinde OYBRLERİYLE karar verildi.